

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 2618 /DPSG
DATA 19.10.2010

Bp. 505 / 27.10.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru abrogarea Legii nr. 142 din 27 iulie 1999, privind sprijinul statului pentru salarizarea clericului*”, inițiată de domnul deputat Vasile-Silviu Prigoană – PD-L (Bp. 505/2010).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare abrogarea *Legii nr. 142/1999 privind sprijinul statului pentru salarizarea clericului*.

În *Expunerea de motive* se motivează acest demers legislativ prin faptul că art. 29 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, „nu se referă în mod expres la obligativitatea Statului Român de a asigura salarizarea personalului clerical din bugetul public al Statului Român ...”, iar „*instituțiile de cult din România dispun de un patrimoniu propriu și alte surse de finanțare proprii ...*”.

II. Observații

1. *Legea nr. 142/1999* a fost abrogată prin art. 48 pct. 14 din *Legea nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, prevederile acesteia fiind preluate în Anexa nr. XII la această lege.

2. Reglementarea sprijinului statului pentru salarizarea clerului a fost impusă de necesitatea compensării resurselor financiare de care Biserica Ortodoxă Română a fost privată în secolul al XIX-lea de către statul român modern. Ea a fost extinsă după Marea Unire și la celelalte culte recunoscute, constituind o tradiție neîntreruptă de la momentul secularizării.

Angajații cultelor au fost salarizați integral de către stat după anul 1864, iar începând cu perioada comunistă au beneficiat doar de un sprijin la salarizare. Această situație a continuat și după anul 1989.

3. În demersul său de garantare a libertății de exprimare religioasă și recunoscând rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul de factori ai păcii sociale, statul a acționat în sprijinul cultelor religioase.

În acest sens, statul a pledat pentru aplicarea legislației europene și internaționale privind respectarea drepturilor și libertăților religioase pentru toți cetățenii României, indiferent de etnia sau confesiunea acestora. Acest obiectiv s-a materializat prin adoptarea unor măsuri legislative menite a susține dezvoltarea vieții religioase din România.

Primul pas s-a făcut începând cu anul 1991, prin adoptarea *Constituției*. Astfel, în art. 29 alin. (5) din legea fundamentală se stipulează că „*Culte religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate*”.

Ca răspuns la nevoile financiare reale ale cultelor religioase și ca o soluție compensatorie la secularizarea averilor acestora s-a adoptat *Legea nr. 142/1999*, iar *Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* prevede, la art. 10 alin. (4), că „*Statul sprijină, la cerere, prin contribuții, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale de subzistență și activitate, salarizarea personalului clerical și neclerical aparținând cultelor recunoscute. Statul*

sprijină cu contribuții în cuantum mai mare salarizarea personalului de cult al unităților de cult cu venituri reduse, în condițiile stabilite prin lege”.

Legea nr. 142/1999 a avut în vedere, în principal, următoarele motive:

- numeroase localități, situate cu precădere în zona montană, multe dintre ele cu importanță istorică, sunt în prezent slab populate, puținii locuitori fiind în vârstă și având venituri reduse, alte localități numărându-se printre cele frecvent afectate de calamități naturale sau în care rata șomajului este deosebit de ridicată față de media pe țară;

- în aceste localități, lipsa mijloacelor materiale face dificilă funcționarea unităților de cult, precum și asigurarea, pentru comunitățile respective, a personalului de cult care să se afle permanent în localitatea respectivă spre a răspunde eficient nevoilor spirituale ale credincioșilor, și așa aflați într-o situație financiară dificilă;

- actul normativ și-a propus să sprijine funcționarea pe mai departe a unităților de cult cu venituri reduse prin acordarea unui sprijin suplimentar personalului de cult care înțelege să desfășoare activitatea în condițiile grele determinate de lipsa mijloacelor materiale, precum și să stabilească criterii transparente pentru acordarea acestui sprijin și să fixeze numărul de posturi care va beneficia de această suplimentare.

Subliniem că acest act normativ a fost adoptat și ca o reparație istorică menită a sprijini cultele religioase, similară cu politica de soluționare a acestei probleme din numeroase state europene, precum Danemarca, Norvegia, Grecia, Belgia, Cehia, Slovacia, Luxemburg, Islanda etc.

Aceste state, prin înseși Constituțiile lor, au impus ca biserica de stat sau cultele recunoscute să fie sprijinite de către autorități prin asigurarea salariilor și pensiilor clerului. În completarea acestor reglementări au fost adoptate prevederi legale prin care statul acordă sprijin financiar pentru construirea și renovarea clădirilor ce aparțin cultelor.

4. Față de precizarea cuprinsă în *Expunerea de motive* cu privire la lipsa unei obligații legale a statului de a salariza cultele, în virtutea principiului „*autonomiei*” cultelor față de stat, precizăm că argumentarea prezentată este lipsită de temei și de acoperire europeană. După cum am precizat anterior, în Uniunea Europeană și în alte țări europene statul alocă direct sau indirect (prin impozit religios sau deducere din impozitul pe

venitul anual) fonduri pentru sprijinirea cultelor religioase, indiferent de modelul relației dintre Stat și Biserică: separare completă (Franța, Olanda), religie de stat (Marea Britanie, Danemarca, Grecia, Norvegia, Islanda), relație concordatară (Italia, Germania, Polonia, Spania) sau autonomie și colaborare (Cehia, Croația, Serbia, Slovenia, Slovacia, România, Ungaria etc.).

În Belgia salarizarea personalului clerical al celor șase culte recunoscute este asigurată integral și întemeiată constituțional. Art. 181 alin. (1) din Constituția Belgiei stipulează că *„saliile și pensiile slujitorilor cultelor sunt în sarcina statului; sumele necesare respective sunt prevăzute în bugetul anual”*.

De asemenea, în Franța, în trei departamente din ținutul Alsaciei și Lorenei, și anume Bas-Rhin, Haut-Rhin și Moselle, personalul clerical al Bisericii Romano-Catolice este salarizat integral de către stat. Chiar dacă Constituția Franței consacră separarea Statului de Biserică, statul francez susține financiar, prin alocarea de fonduri pentru repararea și întreținerea lăcașurilor de cult, mai vechi de secolul XX, care au fost trecute în proprietatea statului și pe care le pune la dispoziție gratuit cultului care le-a edificat și pentru care nu se datorează impozite și taxe. Aceeași situație o întâlnim și în Italia, bisericile care sunt în proprietatea statului italian, dar sunt folosite gratuit de către cultul care le-a construit, sunt întreținute de către stat.

În Grecia, preoții ortodocși sunt funcționari ai Ministerului Educației. În Norvegia, alături de biserica de stat și alte comunități înregistrate beneficiază de sprijin din partea statului, corespunzător numărului de credincioși. În Cehia se acordă sprijin financiar pentru slujitorii a 21 de culte, în Slovacia pentru 16 culte și, de asemenea, se acordă sprijin financiar pentru salarizarea personalului clerical din Slovenia și Luxemburg.

Într-un număr important de state europene, precum Suedia, Finlanda, Italia, Austria, Spania, Portugalia, Elveția, Germania, sprijinul statului nu constă în fonduri alocate direct, ci indirect, prin impozitul religios sau prin deduceri din venitul anual al cetățenilor; fondurile colectate de stat sunt repartizate cultelor religioase în conformitate cu opțiunile cetățenilor.

În România se acordă sprijin financiar pentru salarizarea personalului clerical pentru 15 culte religioase. Numărul de posturi sprijinite financiar, conform Anexei nr. XII la *Legea nr. 330/2009*, este de 16.602, iar suma alocată în anul 2010, conform *Legii bugetului de stat pe anul 2010*

nr. 11/2010, este de 243.424.000 lei, reprezentând 0,4% din PIB-ul României. În prezent, cuantumul sprijinului salarial pentru personalul clerical variază între 473 și 1.317 lei.

În concluzie, analizând reglementările legale românești prin prisma celor europene, constatăm că nu există niciun stat care să fi preluat averile cultelor și care să nu fi acordat sprijin compensator acestora.

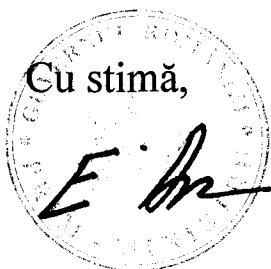

5. De asemenea, precizăm că aplicarea *Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea stabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare*, a dus la diminuarea cu 25% și a contribuțiilor la salarizarea personalului clerical și neclerical.

6. Totodată, menționăm că trebuie avut în vedere și faptul că în cazul sistării sprijinului statului pentru salarizare se va ajunge la situația în care numeroase comunități reduse numeric, îmbătrânite sau izolate vor fi nevoite să se lipsească de asistență religioasă permanentă, întrucât nu reușesc să întrețină personalul clerical și neclerical.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului